

gemeente
Zoetermeer

Omnibussenquête 2016

deelrapport

Persoonlijke gegevens

OMNIBUSENQUÊTE 2016
deelrapport
PERSOONLIJKE GEGEVENS

Zoetermeer, december 2016

Gemeente Zoetermeer
Afdeling Juridische Aangelegenheden & Bestuursondersteuning
Onderzoek & Statistiek
Elianne van Dam

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. INDIVIDUEN	3
2.1 Leeftijd en geslacht.....	3
2.2 Wijk en buurt.....	4
2.3 Opleidingsniveau	5
2.4 Verrichten van betaald werk	6
2.5 Persoonlijke situatie.....	7
2.6 Het huishouden waartoe men behoort	7
2.7 Inkomen van het huishouden waartoe men behoort	9
2.8 Enkele relaties tussen de kenmerken	10
3. HUISHOUDENS.....	13
3.1 Type en grootte van het huishouden	13
3.2 Leeftijd van de representant	13
3.3 Wijk en buurt.....	14
3.4 Inkomen	15
3.5 Enkele relaties tussen de kenmerken	16
BIJLAGEN	19

1. INLEIDING

In het najaar van 2016 heeft de sector Onderzoek & Statistiek onder de Zoetermeerse bevolking de 'Omnibusenquête 2016' gehouden. Belangrijkste kenmerk van zo'n omnibus-enquête is dat er over meerdere onderwerpen vragen worden gesteld. Dit rapport bevat de uitkomsten over het onderwerp 'persoonlijke gegevens'.

Omdat het totale aantal vragen voor de omnibusenquête te groot was voor één vragenlijst, is het onderzoek in drieën gesplitst. In plaats van één zijn er daarom drie steekproeven getrokken van elk 4.000 Zoetermeesters van 18 jaar en ouder (en niet woonachtig in een 'bijzonder woongebouw' of in een woonwagen). Waarbij er voor is gezorgd dat niemand in meer dan één van de drie steekproeven kon vallen. De door opdrachtgevers aangedragen vragen zijn verdeeld over drie vragenformulieren: een wit, een geel en een groen. Alleen de vragen over de persoonlijke gegevens (zie bijlage 1) zijn in elk van de drie formulieren opgenomen. Die vragen zijn door 2.715 personen ingevuld, zodat de respons voor dit onderwerp 23% bedraagt. Meer informatie over de onderzoeksopzet, de respons en de generaliseerbaarheid van de uitkomsten kunt u vinden in de bijlagen 2 en 3.

Met betrekking tot de achtergrond van de respondenten zijn in de omnibusenquête over de volgende twaalf kenmerken vragen gesteld:

- geslacht;
- leeftijd;
- samenstelling van het huishouden waartoe men behoort;
- grootte van het huishouden waartoe men behoort;
- de plaats die men inneemt in het huishouden;
- opleidingsniveau;
- aantal uren dat men betaald werk verricht;
- persoonlijke situatie (werkzaam, student, AOW'er, etc.);
- inkomen van het huishouden waartoe men behoort;
- aantal leden van het huishouden dat een inkomen heeft;
- postcode

Daarnaast is van de meeste respondenten ook nog bekend in welke wijk en buurt ze wonen. Deze zijn afgeleid uit de door hen opgegeven postcode. Bij ontbrekende of onjuiste postcodes is voor de digitale respondenten gebruik gemaakt van de gemeentelijke administratie van de bevolking.

De omnibusenquête is een onderzoek onder individuen. Voor enkele van de achtergrondvariabelen (met name het huishoudensinkomen en het type huishouden) geldt dat de uitkomsten ook (of vooral) interessant zijn als ze op huishoudensniveau worden gepresenteerd. Dit wordt in dit rapport dan ook gedaan. Daarvoor was het echter wel nodig uit het personenbestand tevens een huishoudensbestand af te leiden. Deze mogelijkheid bestond omdat aan de respondenten o.a. is gevraagd hoe het huishouden waartoe ze behoren is samengesteld en welke plaats zij zelf in dat huishouden innemen. De toegepaste procedure, die uit twee onderdelen bestaat (een selectie van bepaalde respondenten gevolgd door een 'weging' van hun antwoorden), is in bijlage 4 beschreven.

De uitkomsten op individueel niveau staan in hoofdstuk 2, die op huishoudensniveau in hoofdstuk 3.

2. INDIVIDUEN

De tabellen in dit hoofdstuk bevatten de uitkomsten van de enquête op individueel niveau.

2.1 Leeftijd en geslacht

Tabel 2.1 geeft de leeftijdssamenstelling van de respondenten in vijfjaarsklassen. Tabel 2.2 bevat een verdeling in vijf leeftijdscategorieën. De gemiddelde leeftijd is 57 jaar.

Tabel 2.1 Respondenten naar leeftijd, absoluut en in %.

Leeftijd	Absoluut	In %
18-19	30	1,1
20-24	60	2,3
25-29	92	3,5
30-34	118	4,5
35-39	130	5,0
40-44	138	5,3
45-49	188	7,2
50-54	257	9,8
55-59	306	11,7
60-64	412	15,8
65-69	479	14,5
70-74	231	8,8
75-79	149	5,7
80-84	79	3,0
85-89	34	1,3
90-94	10	0,4
95-99	1	0,0
Subtotaal	2.614	100,0
Onbekend	101	
Totaal	2.715	

Tabel 2.2 Respondenten naar leeftijd, absoluut en in %.

Leeftijd	Absoluut	In %
18-29	182	7,0
30-39	248	9,5
40-49	326	12,5
50-64	975	37,3
65+	883	33,8
Subtotaal	2.614	100,0
Onbekend	101	
Totaal	2.715	

Tabel 2.3 geeft aan hoe de respondenten zijn verdeeld naar geslacht.

Tabel 2.3 Respondenten naar geslacht, absoluut en in %.

Geslacht	Absoluut	In %
Man	1.300	48,4
Vrouw	1.387	51,6
Subtotaal	2.687	100,0
Onbekend	28	
Totaal	2.715	

2.2 Wijk en buurt

De twee tabellen in deze paragraaf geven de verdeling van de respondenten over de wijken respectievelijk de buurten van Zoetermeer.

Tabel 2.4 Respondenten naar woonwijk, absoluut en in %.

Wijk	Absoluut	In %
Centrum	437	16,6
Meerzicht	319	12,1
Buytenwegh de Leyens	470	17,8
Seghwaert	335	12,7
Noordhove	193	7,3
Rokkeveen	491	18,6
Oosterheem	374	14,2
Industriegebied	9	,3
Buitengebied	7	,3
Subtotaal	2.635	100,0
Onbekend	80	
Totaal	2.715	

Tabel 2.5 Respondenten naar woonbuurt, absoluut en in %.

Buurt	Absoluut	In %
Dorp	110	4,2
Stadscentrum	93	3,6
Palenstein	97	3,7
Driemanspolder	137	5,2
Meerzicht-West	215	8,2
Meerzicht-Oost	104	4,0
Buytenwegh	203	7,8
De leyens	266	10,2
Seghwaert-Zuid-West	152	5,8
Seghwaert-Noord-Oost	181	6,9
Noordhove-West	80	3,1
Noordhove-Oost	112	4,3
Rokkeveen-West	185	7,1
Rokkeveen-Oost	302	11,5
Oosterheem-Zuid-West	94	3,6
Oosterheem-Noord-Oost	272	10,4
Lansinghage c.a.	3	,1
Zoeterhage c.a.	6	,2
Hoornerhage c.a.	1	,0
Buitengebied-West	1	,0
Meerpolder	3	,1
Scheidingszone	2	,1
Subtotaal	2.619	100,0
Onbekend	96	
Totaal	2.715	

2.3 Opleidingsniveau

Tabel 2.6 geeft aan hoe de respondenten over acht verschillende opleidingsniveaus zijn verdeeld. In tabel 2.7 zijn deze samengevat tot drie niveaus.

Tabel 2.6 Respondenten naar opleidingsniveau (=hoogst voltooide opleiding), absoluut en in %.

Opleidingsniveau	Absoluut	In %
<u>LAAG:</u>		
-Geen	18	0,7
-Lager algemeen onderwijs (lagere school, basisschool)	83	3,1
-Middelbaar algemeen onderwijs (bijv. MULO, MAVO, VGLO, VMBO-T)	548	20,8
-Lager beroepsonderwijs (bijv. LEAO, LTS, LHNO, LAS, VMBO)	119	4,5
<u>MIDDEN:</u>		
-Hoger algemeen onderwijs (bijv. HBS, VWO, MMS, HAVO)	349	13,2
-Middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MEAO, MTS, MHNO)	481	18,3
<u>HOOG:</u>		
-Hoger beroepsonderwijs (bijv. HEAO, HTS, MO-A)	714	27,1
-Wetenschappelijk onderwijs	323	12,3
Subtotaal	2.635	100,0
Onbekend	80	
Totaal	2.715	

Tabel 2.7 Respondenten naar opleidingsniveau (=hoogst voltooide opleiding), absoluut en in %.

Opleidingsniveau *)	Absoluut	In %
Laag	768	29,1
Midden	830	31,5
Hoog	1.037	39,4
Subtotaal	2.635	100,0
Onbekend	80	
Totaal	2.715	

*) Zie tabel 2.6 voor de betekenis van de niveaus.

2.4 Verrichten van betaald werk

Tabel 2.8 geeft de verdeling van de respondenten naar het al of niet verrichten van betaald werk. Tabel 2.9 geeft de verdeling van de respondenten met betaald werk naar het aantal uur dat ze per week werken.

Tabel 2.8 Respondenten naar het verrichten van betaald werk, absoluut en in %.

Verricht momenteel betaald werk?	Absoluut	In %
Ja	1.416	52,6
Nee	1.274	47,4
Subtotaal	2.690	100,0
Onbekend	25	
Totaal	2.715	

Tabel 2.9 Respondenten naar het aantal uur per week dat men betaald werk verricht, absoluut en in %.

-betreft alleen de respondenten die momenteel betaald werk verrichten.

Aantal uur per week dat men gewoonlijk betaald werk verricht	Absoluut	In %
20 of minder	207	14,6
21 t/m 39	695	49,5
40 of meer	465	35,8
Subtotaal	1.367	100,0
Onbekend	49	
Totaal	1.416	

Gemiddeld aantal: 32 uur

Minimum aantal: 1 uur

Maximum aantal: 80 uur

2.5 Persoonlijke situatie

Tabel 2.10 bevat de verdeling van de antwoorden op de vraag welke situatie de respondent het meest op zichzelf van toepassing acht.

Tabel 2.10 Respondenten naar de meest van toepassing zijnde situatie, absoluut en in %.

Meest van toepassing zijnde situatie	Absoluut	In %
Werkzaam in loondienst, eigen bedrijf of praktijk	1.322	50,4
Werkzoekende zonder werk	92	3,5
Student of scholier	65	2,5
Werkzaam in eigen huishouding	103	3,9
Gepensioneerd, AOW'er, VUT'er, rentenier	849	32,4
Arbeidsongeschikt of invalide	90	3,4
Verricht vrijwilligerswerk	88	3,4
Iets anders	15	0,6
Subtotaal	2.624	100,0
Onbekend	91	
Totaal	2.715	

2.6 Het huishouden waartoe men behoort

Tabel 2.11 geeft de verdeling van de respondenten naar het type huishouden waartoe ze behoren.

Tabel 2.11 Respondenten naar het type huishouden waartoe men behoort, absoluut en in %.

Type huishouden	Absoluut	In %
Alleenstaande	468	17,4
Twee partners, zonder kind(eren)	1.299	48,3
Twee partners, met kind(eren)	811	30,2
Eénoudergezin (=één volwassene met kind(eren))	86	3,2
Anders	24	0,9
Subtotaal	2.688	100,0
Onbekend	27	
Totaal	2.715	

Tabel 2.12 laat zien welke plaats de respondent inneemt in zijn of haar huishouden.

Tabel 2.12 Respondenten naar de plaats die men inneemt in het huishouden waartoe men behoort, absoluut en in %.

Plaats in het huishouden	Absoluut	In %
Alleenstaande	468	17,5
Eén van de twee partners in een tweepartnerhuishouden zonder kind(eren)	1.299	48,6
Eén van de twee partners in een tweepartnerhuishouden met kind(eren)	726	27,2
Hoofd van een éénoudergezin	68	2,5
Kind in een tweepartnerhuishouden met kind(eren)	73	2,7
Kind in een éénoudergezin	13	0,5
Anders	25	0,9
Subtotaal	2.672	100,0
Onbekend	43	
Totaal	2.715	

Tabel 2.13 geeft de verdeling van de respondenten naar de grootte van hun huishouden.

Tabel 2.13 Respondenten naar grootte van het huishouden waartoe men behoort, absoluut en in %.

Aantal leden dat het huishouden telt	Absoluut	In %
Een	468	18,3
Twee	1.356	53,0
Drie	284	11,1
Vier	347	13,6
Vijf	87	3,4
Zes	16	0,6
Zeven	1	0,0
Subtotaal	2.559	100,0
Onbekend	156	
Totaal	2.715	

2.7 Inkomen van het huishouden waartoe men behoort

Tabel 2.14 geeft de verdeling van de respondenten naar het aantal personen met een inkomen in hun huishouden.

Tabel 2.14 Respondenten naar het aantal personen met een inkomen in het huishouden waartoe men behoort, absoluut en in %.

Aantal leden met een inkomen	Absoluut	In %
Een	763	35,0
Twee	1260	57,9
Drie	111	5,1
Vier	37	1,7
Vijf	5	0,2
Zes	1	0,0
Subtotaal	2.177	100,0
Onbekend	538	
Totaal	2.715	

Tabel 2.15 laat zien hoe de frequentieverdeling is van het netto-maandinkomen van het huishouden waarvan de respondent deel uitmaakt.

Tabel 2.15 Respondenten naar het netto-inkomen van het huishouden waartoe men behoort, absoluut en in %.

- betreft het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van het huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd.
- betreft niet meer dan een ruwe schatting van de respondent.
- vakantiegeld en onregelmatige toeslagen zijn niet meegerekend.

Netto-maandinkomen	Absoluut	In %
< € 501,-	9	0,5
€ 501,- t/m € 1.000,-	73	3,8
€ 1.001,- t/m € 1.500,-	157	8,2
€ 1.501,- t/m € 2.000,-	238	12,4
€ 2.001,- t/m € 2.500,-	283	14,8
€ 2.501,- t/m € 3.000,-	237	12,4
€ 3.001,- t/m € 3.500,-	245	12,8
€ 3.501,- t/m € 4.000,-	227	11,9
> € 4.000,-	444	23,2
Subtotaal	1.913	100,0
Onbekend	802	
Totaal	2.715	

Tabel 2.16 geeft de inkomensverdeling nogmaals maar nu zijn de negen klassen van tabel 2.15 samengenomen tot drie klassen.

Tabel 2.16 Respondenten naar het netto-inkomen van het huishouden waartoe men behoort, absoluut en in %.

- betreft het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van het huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd.
- betreft niet meer dan een ruwe schatting van de respondent.
- vakantiegeld en onregelmatige toeslagen zijn niet meegerekend.

Netto-maandinkomen	Absoluut	In %
< € 2.001,-	477	24,9
€ 2.001,- t/m € 3.000,-	520	27,2
> € 3.000,-	916	47,9
Subtotaal	1.913	100,0
Onbekend	802	
Totaal	2.715	

2.8 Enkele relaties tussen de kenmerken

Deze paragraaf bevat enkele kruistabellen waarin steeds twee kenmerken van de respondenten met elkaar in verband zijn gebracht.

Tabel 2.17 Respondenten: opleidingsniveau, naar leeftijd, in %.

Opleidingsniveau *)	Leeftijd					Totaal
	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	
Laag	12,3	11,5	13,8	26,6	46,5	22,1
Midden	48,6	32,8	38,2	32,0	24,8	35,3
Hoog	39,1	55,7	48,0	41,4	28,7	42,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	179	244	319	959	854	2.555

*) Zie tabel 2.6 voor de betekenis van de niveaus.

Tabel 2.18 Respondenten: opleidingsniveau, naar geslacht, in %.

Opleidingsniveau *)	Geslacht		Totaal
	Man	Vrouw	
Laag	22,5	35,2	29,1
Midden	32,4	30,7	31,6
Hoog	45,1	34,0	39,4
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	1.267	1.351	2.618

*) Zie tabel 2.6 voor de betekenis van de niveaus.

Tabel 2.19 Respondenten: het verrichten van betaald werk, naar leeftijd, in %.

Verricht momenteel betaald werk?	Leeftijd					Totaal
	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	
Ja	79,1	86,7	87,1	69,6	6,4	52,8
Nee	20,9	13,3	12,9	30,4	93,6	47,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	182	248	326	969	876	2.601

Tabel 2.20 Respondenten: het aantal uur per week dat men betaald werk verricht, naar leeftijd, in %.

-betreft alleen de respondenten die momenteel betaald werk verrichten.

Aantal uur per week dat men gewoonlijk betaald werk verricht	Leeftijd				Totaal
	18-29	30-39	40-49	50+	
20 of minder	35,4	4,3	10,8	16,3	15,3
21 t/m 39	41,0	56,2	56,3	48,9	50,7
40 of meer	23,6	39,4	33,0	34,8	33,9
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	144	208	279	707	1.338

Tabel 2.21 Respondenten: het verrichten van betaald werk, naar geslacht, in %.

Verricht momenteel betaald werk?	Geslacht		Totaal
	Man	Vrouw	
Ja	53,9	51,7	52,8
Nee	46,1	48,3	47,2
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	1.294	1.380	2.674

Tabel 2.22 Respondenten: het aantal uur per week dat men betaald werk verricht, naar geslacht, in %.

-betreft alleen de respondenten die momenteel betaald werk verrichten.

Aantal uur per week dat men gewoonlijk betaald werk verricht	Geslacht		Totaal
	Man	Vrouw	
20 of minder	8,8	21,3	15,1
21 t/m 39	37,1	64,5	50,8
40 of meer	54,1	14,2	34,0
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	679	684	1.363

Tabel 2.23 Respondenten: het verrichten van betaald werk, naar opleidingsniveau, in %.

Verricht momenteel betaald werk?	Opleidingsniveau *)			Totaal
	Laag	Midden	Hoog	
Ja	31,0	56,7	67,1	53,3
Nee	69,0	43,3	32,1	46,7
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	764	829	1.036	2.629

*) Zie tabel 2.6 voor de betekenis van de niveaus.

Tabel 2.24 Respondenten: het aantal uur per week dat men betaald werk verricht, naar opleidingsniveau, in %.

-betreft alleen de respondenten die momenteel betaald werk verrichten.

Aantal uur per week dat men gewoonlijk betaald werk verricht	Opleidingsniveau *)			Totaal
	Laag	Midden	Hoog	
20 of minder	25,1	17,5	10,3	15,2
21 t/m 39	42,2	49,5	54,6	50,8
40 of meer	32,7	33,0	35,1	34,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	223	457	678	1.358

*) Zie tabel 2.6 voor de betekenis van de niveaus.

3. HUISHOUDENS

De tabellen in dit hoofdstuk geven informatie over de Zoetermeerse huishoudens. Deze informatie is van niet meer dan indicatieve aard is. Dat komt niet alleen omdat ze afkomstig is van steekproefonderzoek (met een geringe respons) maar ook omdat, zoals in de inleiding en in bijlage 4 is uiteengezet, voor het verkrijgen van de informatie het personenbestand moest worden omgezet in een huishoudensbestand.

De informatie in dit hoofdstuk heeft alleen betrekking op de vier huishoudenstypen die in tabel 3.1 staan vermeld.

3.1 Type en grootte van het huishouden

Tabel 3.1 geeft de verdeling van de huishoudens naar het type huishouden.

Tabel 3.1 Huishoudens naar type, in %.

Type huishouden	In %
Alleenstaande	30,2
Twee partners, zonder kind(eren)	41,9
Twee partners, met kind(eren)	23,4
Eénoudergezin (=één volwassene met kind(eren))	4,4
Totaal	100,0

Tabel 3.2 geeft de verdeling van de huishoudens naar de omvang van het huishouden.

Tabel 3.2 Huishoudens naar grootte, in %.

Aantal leden van het huishouden	In %
Een	31,5
Twee	46,3
Drie	8,8
Vier	10,7
Vijf	2,2
Zes	0,5
Zeven	0,0
Totaal	100,0

3.2 Leeftijd van de representant

De representant van het huishouden is degene die de enquêtevragen heeft beantwoord. Bij de tweepartnerhuishoudens (al of niet met kinderen) is dat één van de twee partners. Bij de éénoudergezinnen, en uiteraard bij de éénpersoonshuishoudens, is het hoofd van het huishouden de representant. Kinderen worden hierbij niet meegerekend.

Tabel 3.3. geeft de verdeling van de huishoudens naar de leeftijd van de representant.

Tabel 3.3 Huishoudens naar leeftijd van de representant, in %.

Leeftijd	In %
18-29	4,5
30-39	8,8
40-49	12,3
50-64	37,7
65+	36,7
Totaal	100,0

3.3 Wijk en buurt

De twee tabellen in deze paragraaf geven de verdeling van de huishoudens over de wijken respectievelijk de buurten van Zoetermeer.

Tabel 3.4 Huishoudens naar woonwijk, in %.

Wijk	In %
Centrum	18,3
Meerzicht	12,8
Buytenwegh de Leyens	18,1
Seghwaert	12,6
Noordhove	6,9
Rokkeveen	17,9
Oosterheem	12,9
Industriegebied	0,4
Buitengebied	0,2
Totaal	100,0

Tabel 3.5 Huishoudens naar woonbuurt, in %.

Buurt	In %
Dorp	4,3
Stadscentrum	4,2
Palenstein	3,9
Driemanspolder	5,9
Meerzicht-West	8,2
Meerzicht-Oost	4,6
Buytenwegh	8,4
De Leyens	9,8
Seghwaert-Zuid-West	5,7
Seghwaert-Noord-Oost	6,9
Noordhove-West	3,2
Noordhove-Oost	3,7
Rokkeveen-West	7,1
Rokkeveen-Oost	10,8
Oosterheem-Zuid-West	3,1
Oosterheem-Noord-Oost	9,6
Lansinghage c.a.	0,1
Hoornerhage c.a.	0,2
Westerpark	0,0
Buitengebied-West	0,0
Meerpolder	0,1
Scheidingszone	0,1
Totaal	100,0

3.4 Inkomen

Tabel 3.6 geeft de verdeling van de huishoudens naar het aantal personen met een inkomen in het huishouden.

Tabel 3.6 Huishoudens naar aantal personen met een inkomen, in %.

Aantal personen met een inkomen	In %
Een	48,3
Twee	47,4
Drie	3,4
Vier	0,7
Vijf	0,2
Totaal	100,0

Tabel 3.7 geeft de verdeling van de huishoudens over de negen onderscheiden inkomensgroepen. In tabel 3.8 zijn deze samengevoegd tot drie klassen.

Tabel 3.7 Huishoudens naar netto-inkomen, in %.

- betreft het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van het huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd.
- betreft niet meer dan een ruwe schatting van de respondent.
- vakantiegeld en onregelmatige toeslagen zijn niet meegerekend.

Netto-maandinkomen	In %
< € 501,-	0,4
€ 501,- t/m € 1.000,-	5,7
€ 1.001,- t/m € 1.500,-	10,6
€ 1.501,- t/m € 2.000,-	14,4
€ 2.001,- t/m € 2.500,-	15,7
€ 2.501,- t/m € 3.000,-	12,1
€ 3.001,- t/m € 3.500,-	11,7
€ 3.501,- t/m € 4.000,-	10,2
> € 4.000,-	19,4
Totaal	100,0

Tabel 3.8 Huishoudens naar netto-inkomen, in %.

- betreft het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van het huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd.
- betreft niet meer dan een ruwe schatting van de respondent.
- vakantiegeld en onregelmatige toeslagen zijn niet meegerekend.

Netto-maandinkomen	In %
< € 2.001,-	31,0
€ 2.001,- t/m € 3.000,-	27,7
> € 3.000,-	41,3
Totaal	100,0

3.5 Enkele relaties tussen de kenmerken

Deze paragraaf bevat enkele kruistabellen waarin steeds twee kenmerken van de huishoudens met elkaar in verband zijn gebracht.

Tabel 3.9 Huishoudens: aantal personen met een inkomen, naar type huishouden, in %.

Aantal personen met een inkomen	Type				Totaal
	Alleenstaande	Twee partners, zonder kind(eren)	Twee partners, met kind(eren)	Eénoudergezin	
Een	100,0	15,8	15,4	69,1	48,3
Twee	-	84,2	66,4	23,6	47,5
Drie of meer	-	-	18,2	7,3	4,3
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel 3.10 Huishoudens: inkomen, naar type huishouden, in %.

Inkomen *)	Type				Totaal
	Alleenstaande	Twee partners, zonder kind(eren)	Twee partners, met kind(eren)	Eénoudergezin	
< € 2.001,-	64,1	16,7	9,9	30,5	31,0
€ 2.001,- t/m € 3.000,-	26,6	30,7	19,8	47,5	27,8
> € 3.000,-	9,3	52,6	70,2	22,0	41,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

*) Zie voor de inhoud van het begrip inkomen tabel 3.8.

Tabel 3.11 Huishoudens: inkomen, naar leeftijd van de representant, in %.

Inkomen *)	Leeftijd					Totaal
	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	
< € 2.001,-	41,5	19,2	18,9	23,2	44,1	31,0
€ 2.001,- t/m € 3.000,-	26,4	21,2	24,4	29,6	29,3	27,9
> € 3.000,-	32,1	59,6	56,7	47,2	26,6	41,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

*) Zie voor de inhoud van het begrip inkomen tabel 3.8.

Tabel 3.12 Huishoudens: inkomen, naar woonwijk, in %.

Wijk **)	Inkomen *)			Totaal
	< € 2.001,-	€ 2.001,- t/m € 3.000,-	> € 3.000,-	
Centrum	41,9	31,9	26,2	100,0
Meerzicht	37,1	25,8	37,1	100,0
Buytenwegh de Leyens	30,5	27,5	42,0	100,0
Seghwaert	28,5	32,6	38,9	100,0
Noordhove	19,2	24,7	56,2	100,0
Rokkeveen	20,6	28,9	50,5	100,0
Oosterheem	27,5	19,7	52,8	100,0
Totaal	30,4	27,8	41,7	100,0

*) Zie voor de inhoud van het begrip inkomen tabel 3.8.

***) Exclusief de wijken Industriegebied en Buitengebied.

BIJLAGEN

Bijlage 1.
Gedeelte van de vragenlijst van de omnibusenquête 2016

Betreft alleen de vragen over de persoonlijke gegevens van de respondent.¹

132. Bent u een man of een vrouw?

- 1. man
- 2. vrouw

133. Wat is uw leeftijd?

jaar

134. Wat is uw hoogst voltooide opleiding?

- 1. geen
- 2. lager algemeen onderwijs (lagere school, basisschool)
- 3. middelbaar algemeen onderwijs (bijv. MULO, MAVO, VGLO, VMBO-T)
- 4. hoger algemeen onderwijs (bijv. HBS, VWO, MMS, HAVO)
- 5. lager beroepsonderwijs (bijv. LEAO, LTS, LHNO, LAS, VMBO)
- 6. middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MEAO, MTS, MHNO)
- 7. hoger beroepsonderwijs (bijv. HEAO, HTS, MO-A)
- 8. wetenschappelijk onderwijs
- 9. anders, namelijk:

- 10. weet niet

135. Verricht u momenteel betaald werk?

(Ook als het maar voor enkele uren per week is of voor een korte periode)

- 1. ja
- 2. nee → ga naar vraag 137

136. Hoeveel uur per week verricht u gewoonlijk betaald werk?

uur per week

137. Welke van onderstaande situaties is op u het meest van toepassing?

LET OP: het 'meest', dus slechts één hokje aankruisen.

- 1. werkzaam in loondienst, eigen bedrijf of praktijk
- 2. werkzoekende zonder werk
- 3. student of scholier
- 4. werkzaam in eigen huishouding
- 5. gepensioneerd, AOW'er, VUT'er, rentenier
- 6. arbeidsongeschikt of invalide
- 7. verricht vrijwilligerswerk
- 8. anders, namelijk:

- 9. weet niet

¹ De vraagnummering is die uit het groene enquêteformulier.

138. Waaruit bestaat het huishouden waartoe u behoort?

- 1. alleenstaande → ga naar vraag 142
- 2. twee partners, zonder kind(eren) → ga naar vraag 141
- 3. twee partners, met kind(eren)
- 4. éénoudergezin (= één volwassene met kind(eren))
- 5. anders, namelijk:

- 6. weet niet

139. Wat is uw plaats in het huishouden?

- 1. één van de twee partners
- 2. hoofd van het éénoudergezin
- 3. kind
- 4. anders, namelijk:

- 5. weet niet

140. Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden?

personen

141. Hoeveel personen van uw huishouden hebben een inkomen?

personen

142. In welke klasse valt momenteel het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van uw huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd?

LET OP: -vakantiegeld en onregelmatige toelagen niet meerekenen.
-het gaat om niet meer dan een ruwe schatting!

- 1. minder dan € 501,-
- 2. € 501,- t/m € 1.000,-
- 3. € 1.001,- t/m € 1.500,-
- 4. € 1.501,- t/m € 2.000,-
- 5. € 2.001,- t/m € 2.500,-
- 6. € 2.501,- t/m € 3.000,-
- 7. € 3.001,- t/m € 3.500,-
- 8. € 3.501,- t/m € 4.000,-
- 9. € 4.001,- of meer
- 10. weet niet
- 11. wil ik niet zeggen

143. Wat is uw postcode?

LET OP: de gehele postcode, dus de vier cijfers plus de twee letters.

Bijlage 2. Populatie, steekproef, veldwerk en respons.

Voor de enquête zijn per begin juli 2016 uit de bevolkingsadministratie drie steekproeven getrokken van elk 4.000 Zoetermeeders die per 1 september 2016 18 jaar of ouder waren en niet in een bijzonder woongebouw (zoals een bejaardenoord, gevangenis of een gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen woonden. Drie steekproeven, omdat het aantal vragen zo groot was dat het beter leek ze over drie vragenlijsten te verdelen. Het vragenblok over de persoonlijke gegevens is in elk van de drie vragenlijsten opgenomen.

Op 24 september 2016 hebben deze personen een uitnodiging ontvangen met een inlogcode voor één van de drie vragenlijsten. Na deze eerste uitnodiging konden zij de vragen aanvankelijk alleen online beantwoorden. Rond 10 oktober 2016 is een rappel bezorgd bij degenen die de vragenlijst (op 29 september) nog niet (volledig of gedeeltelijk) hadden ingevuld. Bij dit rappel was ook een papieren versie van de vragenlijst gevoegd.¹ Het rappel meldde dat de vragenlijst tot en met 16 oktober kon worden ingevuld. Daar is echter niet strikt de hand aan gehouden.

Van de 12.000 steekproefpersonen hebben er 2.924 de enquête, al of niet volledig, ingevuld. De meesten (1.844 ofwel 63%) hebben de digitale vragenlijst ingevuld, 1.080 (37%) hebben gekozen voor de vragenlijst op papier. Van de 2.924 respondenten hebben er 2.715 (een deel van) de vragen over de persoonlijke gegevens beantwoord. De respons voor dat onderdeel komt daarmee uit op 23%. Het responspercentage ligt lager dan in voorgaande jaren. De oorzaak hiervan is voor een belangrijk deel gelegen in vertragingen bij de druk en de verzending van de papieren vragenlijsten, waardoor de responstijd veel korter was dan aanvankelijk beoogd.

In de volgende tabel zijn de Zoetermeerse bevolking, de steekproefeenheden en de respondenten naast elkaar gezet naar de gecombineerde kenmerken leeftijd en geslacht.

Geslacht en leeftijd, in %, van:

- de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder (per 1-1-2016);
- de personen in de steekproef (per 1-9-2016);
- de respondenten (volgens opgave van de respondent).

Geslacht + leeftijd	Bevolking	Personen in steekproef	Respondenten
Man 18 < 30	9,3	9,0	2,8
Vrouw 18 < 30	9,1	9,0	4,1
Man 30 < 40	7,6	7,8	4,3
Vrouw 30 < 40	7,8	8,0	5,2
Man 40 < 50	8,0	8,0	5,3
Vrouw 40 < 50	8,9	8,6	7,2
Man 50 < 65	13,6	13,8	18,0
Vrouw 50 < 65	14,7	15,0	19,3
Man 65+	9,7	9,6	17,5
Vrouw 65+	11,3	11,2	16,2
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal	98.040	12.000	2.606 *)

*) 109 van de 2.715 respondenten hebben geslacht en/of leeftijd niet opgegeven.

¹ Deze veldwerkmethode is daarmee niet gelijk aan die van de omnibusenquête van 2015. In 2015 kregen de steekproefpersonen de eerste keer de vragenlijst per post met de mogelijkheid deze schriftelijk óf digitaal in te vullen. Achteraf is er, net als in 2016, een rappelbrief gestuurd.

Bijlage 3.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid.

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de 2.715 respondenten of op bepaalde categorieën daarvan. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerse 18-plussers (begin 2016 ruim 98.000 personen), kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van schattingen.

Dit kan in de vorm van puntschattingen en intervallschattingen. Bij een puntschatting, dat wil zeggen een schatting in de vorm van één getal, ligt het voor de hand als benadering van de werkelijkheid het getal uit de enquête te nemen. Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald kenmerk heeft, wordt dan aangenomen dat dit ook in de populatie 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

Wanneer het gaat om ongewogen uitkomsten (in dit rapport zijn dat alleen de uitkomsten in hoofdstuk 2) kan de kans op een verkeerde schatting aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen).

Het is daarbij, met behulp van statistische formules, mogelijk de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst (bijvoorbeeld rond een percentage) te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

In onderstaande tabel is voor verschillende aantallen respondenten en voor verschillende percentages weergegeven wat de nauwkeurigheidsmarges zijn. Het gaat daarbij om de marges bij 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als de steekproeftrekking en het onderzoek vele malen zouden worden herhaald, het berekende nauwkeurigheidinterval in minstens 95 van de 100 gevallen de werkelijke waarde zou bevatten.

Enkele voorbeelden ter verduidelijking:

- stel dat van alle (2.715) respondenten 30% kenmerk A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie Zoetermeesters van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 28,3 en 31,7%.
- stel dat van alle respondenten er 50 kenmerk X hebben. Als van deze 50 personen 60% van het vrouwelijk geslacht is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18-plussers met kenmerk X tussen de 46,4% en 73,6% een vrouw is.

Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons. (Bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)

Aantal respondenten	Percentages in de respons				
	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
50	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
900	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1.000	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1.100	1,8	2,4	2,7	2,9	3,0
1.200	1,7	2,3	2,6	2,8	2,8
1.300	1,6	2,2	2,5	2,7	2,7
1.400	1,6	2,1	2,4	2,6	2,6
1.500	1,5	2,0	2,3	2,5	2,5
1.600	1,5	2,0	2,2	2,4	2,5
1.700	1,4	1,9	2,2	2,3	2,4
1.800	1,4	1,8	2,1	2,3	2,3
1.900	1,3	1,8	2,1	2,2	2,2
2.000	1,3	1,8	2,0	2,1	2,2
2.100	1,3	1,7	2,0	2,1	2,1
2.200	1,3	1,7	1,9	2,0	2,1
2.300	1,2	1,6	1,9	2,0	2,0
2.400	1,2	1,6	1,8	2,0	2,0
2.500	1,2	1,6	1,8	1,9	2,0
2.600	1,2	1,5	1,8	1,9	1,9
2.700	1,1	1,5	1,7	1,8	1,9
2.715	1,1	1,5	1,7	1,8	1,9

Benadrukt moet worden dat het bovenstaande alleen van toepassing is op ongewogen resultaten. Dat betekent dat voor de in hoofdstuk 3 vermelde resultaten, dus die op huishoudensniveau, geen nauwkeurigheidintervallen kunnen worden berekend.

Bijlage 4. **Vertaling van persoons- naar huishoudensniveau.**

De in dit rapport gepresenteerde uitkomsten op huishoudensniveau zijn op de volgende wijze bepaald.

De omnibus is een onderzoek onder individuen. Om uitkomsten op huishoudensniveau te kunnen berekenen, moest worden gewerkt met een specifiek deel van de respondenten, waarop bovendien een zogenaamde weingsprocedure moest worden toegepast. Beide bewerkingen worden hieronder toegelicht.

Respondenten naar samenstelling van het huishouden waartoe zij behoren en naar de plaats die zij in dat huishouden innemen, absolute cijfers en het gewicht dat hen wordt toegekend.

Nr.	Samenstelling van het huishouden	Plaats van respondent in het huishouden	Aantal	Gewicht
1	Alleenstaande	Alleenstaande bewoner	468	1,0
2	Twee partners, zonder kind(eren)	Eén van de twee partners	1.299	1,0
3	Twee partners, met kind(eren)	Eén van de twee partners	726	0,5
4	Eénoudergezin	Hoofd	68	0,5
5	Twee partners, met kind(eren)	Kind	73	-
6	Eénoudergezin	Kind	13	-
7	Twee partners, met kind(eren)	Anders/Onbekend	12	-
8	Eénoudergezin	Anders/Onbekend	5	-
9	Onbekend/Anders	Overig	51	-
Totaal			2.715	

De selectie van individuen is gemaakt aan de hand van bovenstaande tabel, waarin de 2.715 respondenten zijn ondergebracht in negen verschillende klassen. Deze klassifikatie is gebaseerd op de samenstelling van het huishouden waartoe zij behoren en op de plaats die zij daarin zelf innemen. Geselecteerd zijn alleen de (2.561) respondenten uit de eerste vier klassen. Daarvan is bekend dat ze, alleen of samen met een partner, aan het hoofd van het huishouden staan.

Nu nog de weging. Als we namelijk met de selectie zouden volstaan, maken we een fout. De huishoudens met twee partners aan het hoofd (categorie 2 en 3) zouden op die manier zijn oververtegenwoordigd. Want die huishoudens hebben een tweemaal zo grote kans gehad om in de (personen)steekproef van de omnibus te vallen als die van de categorieën 1 en 4. Dit is opgelost door deze twee groepen elk maar voor de helft 'mee te laten wegen' in de betreffende analyses. In technisch jargon: de respondenten uit die groepen hebben elk een wegingscoëfficiënt van 0,5 meegekregen. Die uit de andere twee categorieën is een coëfficiënt van 1,0 toegekend.